

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/125/2023
Identifikačné číslo spisu:	5123233697
Dátum vydania rozhodnutia:	24.07.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:5123233697.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobkyne W. V., narodenej XX. F. XXXX, M., O. M. XXX, okres I., zastúpenej spoločnosťou CORVIN LEGAL s.r.o. (predtým Groszmann & Co., s.r.o.), Košice, Thurzova 1524/6, IČO: 55 205 895, proti žalovaným obchodným spoločnostiam 1) ACS teplo j.s.a., Solčany Družstevná 1090/86, IČO: 51 962 802, 2) J&T BANKA, a. s., Karlín, Praha 8, Sokolovská 700/113a, Česká republika, IČO: 471 15 378, o určenie neúčinnosti právneho úkonu, o nesúhlase Okresného súdu Nitra s postúpením veci, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu je Okresný súd Nitra.

Odôvodnenie

- Okresný súd Žilina 6. októbra 2023 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Nitra s poukazom na zákonnú úpravu ustanovenia § 40 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) účinnú od 1. júla 2023 (veta za bodkočiarkou), kedy súd aj bez námietky skúma vecnú, funkčnú ako aj kauzálnu príslušnosť počas celého konania, pričom ak sa jedná o kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch, túto skúma do otvorenia pojednávania alebo do predbežného prejednávania sporu.
- Okresný súd Žilina zdôraznil, že podľa právnej úpravy účinnej od 1. júna 2023 je kauzálna príslušnosť súdom na konanie v obchodnoprávných sporoch pre obvod Krajského súdu v Nitre Okresný súd Nitra. Nakoľko v danom prípade ide o sporovú vec obchodnoprávnej povahy v zmysle § 261 ods. 6 písm. c) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v platnom znení (odplatné zmluvy týkajúce sa cenných papierov - dlhopisov), Okresný súd Žilina nie je kauzálna príslušným súdom na konanie v uvedenej právnej veci, preto spor, vzhľadom na zákonnú úpravu § 40 CSP, postúpil kauzálna príslušnému Okresnému súdu Nitra.
- Okresný súd Nitra s postúpením sporu nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 CSP predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením veci z dôvodu, že súdom príslušným na prejednanie a rozhodnutie predmetného sporu je Okresný súd Žilina.
- Žalobkyňa sa podľa Okresného súdu Nitra domáha určenia, že na základe záložných zmlúv záložné

právo nevzniklo a je neplatné, alternatívne, že záložné zmluvy sú neplatné a následne určenia, že záložné zmluvy sú voči nej neúčinné. Záložné zmluvy však neboli uzavreté na zabezpečenie záväzkov z odplatnej zmluvy, ktorej predmetom boli obstarané dlhopisy žalobkyne v spoločnosti Arca Capital. Okresný súd Nitra poznamenal, že stranami sporu nie sú podnikatelia, resp. subjekt verejného práva a podnikateľ, nejedná sa teda o obchodnoprávny spor, a preto nie je vo veci daná kauzálna príslušnosť Okresného súdu Nitra podľa § 22 CSP.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Žilina a Okresnému súdu Nitra podľa ust. § 43 ods. 2 CSP preskúmal vec a dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Nitra s postúpením veci Okresným súdom Žilina nie je dôvodný. Hoci v prejednávanej spore nejde o obchodnoprávnu povahu veci, ako sa domnieval postupujúci súd, ale jedná sa o spor občianskoprávny, vecne a miestne príslušným súdom na jeho prejednanie a rozhodnutie je v súlade s § 13 a § 15 ods. 1 CSP, v spojení s § 2 ods. 19 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sídlach a obvodoch súdov“) Okresný súd Nitra.

6. Podľa ust. § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

7. Podľa § 40 CSP v znení účinnom od 1. júla 2023, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu.

8. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

9. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

10. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

11. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

12. Podľa § 2 ods. 19 zákona o sídlach a obvodoch súdov, sídlom Okresného súdu Nitra je mesto Nitra; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Nitra, Topoľčany a Zlaté Moravce. Okresný súd Nitra má pracovisko v meste Topoľčany.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky po dôkladnom preskúmaní predloženého spisového materiálu dospel k záveru, že v danom prípade ide o sporovú vec občianskoprávnej povahy. Z obsahu žaloby a jej príloh je zrejmé, že žalobkyňa investovala finančné prostriedky do cenných papierov (dlhopisov) spoločnosti Arca Capital Slovakia, a.s., IČO: 35 868 856, ktorej dlhopisy boli ponúkané a umiestňované prostredníctvom spoločnosti SALVE INVESTMENTS, o.c.p., a.s., IČO: 35 871 211 (t. č. AB HOUSE a.s.). Uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 4R/1/2021 zo 4. júna 2021, zverejneným v Obchodnom vestníku č. 68/2021 z 12. apríla 2021 pod položkou K016375, bola povolená reštrukturalizácia spoločnosti Arca Capital Slovakia, a.s. V nadväznosti na uvedené si žalobkyňa prihláškou uplatnila svoju pohľadávku k dlhopisom, ktorá bola zistená a zapísaná do zoznamu pohľadávok s tým, že Arca Capital Slovakia, a.s. túto pohľadávku nerozporovala. Predmetom tohto sporu je žalobný návrh žalobkyne na určenie, že záložné zmluvy a) zo dňa 11. augusta 2020 a na jej základe zriadené a neskôr registrované záložné právo v prospech žalovanej 2) k obchodnému podielu žalovanej 1) v spoločnosti ACS Plyn s.r.o., IČO: 35 972 360; b) zo dňa 8. decembra 2020 a na jej základe zriadené a neskôr registrované záložné právo v prospech žalovanej 2) k obchodnému podielu žalovanej 1) v spoločnosti TOMA, s.r.o., IČO: 31 421 695; c) zo dňa 8. decembra 2020 a na jej základe zriadené a neskôr registrované záložné právo v prospech žalovanej 2) k obchodnému podielu žalovanej 1) v spoločnosti BARDENERGY, s.r.o., IČO: 43 875 548, sú voči žalobkyňi, v petite špecifikovanom rozsahu, právne neúčinné. Predmetom sporu nie sú záväzky z odplatnej zmluvy týkajúcej sa cenných papierov (dlhopisov), uzavretej medzi sporovými stranami a ani vzťahy, ktoré by vznikli pri zabezpečení

týchto záväzkov. Žalobný petit je viazaný na určenie právnej neúčinnosti záložných zmlúv, zmluvy však neboli uzavreté na zabezpečenie záväzkov z odplatnej zmluvy, predmetom ktorej boli obstarané dlhopisy žalobkyne v spoločnosti Arca Capital. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto konštatuje, že v súdnej veci nie je daná väzba na kritériá príslušnosti súdu prejednávajúceho a rozhodujúceho spor súvisiaci s odplatnou zmluvou týkajúcou sa cenných papierov, v danom prípade dlhopisom, podľa § 261 ods. 6 písm. c) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej aj „ObZ“).

14. V súdnej veci nejde o spor z burzových obchodov a ich sprostredkovania (§ 642 ObZ), ani z odplatných zmlúv týkajúcich sa cenných papierov podľa § 261 ods. 6 písm. c) Obchodného zákonníka, v ktorých prípadoch sa jedná o tzv. absolútny obchod, kedy sa záväzkové vzťahy spravujú príslušnou časťou Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov konania. Rovnako v súdnej veci nejde o spor týkajúci sa vzťahov, ktoré vznikli pri zabezpečení plnenia záväzkov v záväzkových vzťahoch, ktoré sa spravujú danou časťou Obchodného zákonníka podľa predchádzajúcich odsekov, ako ani o spor týkajúci sa záložného práva k nehnuteľnostiam pri zabezpečení práv spojených s dlhopismi alebo záložného práva k cenným papierom (§ 261 ods. 7 ObZ). Vzhľadom na uvedené, v predmetnej veci nejde o obchodnoprávny spor podľa § 261 Obchodného zákonníka, ale o spor občianskoprávnej povahy. Najvyšší súd SR pre úplnosť poznamenáva, že miestnu príslušnosť súdu nebolo možné určiť podľa ustanovenia § 19 písm. d) CSP (osobitná miestna príslušnosť), ako sa domnievala žalobkyňa, keď pri podaní návrhu spor označila ako spotrebiteľský a za miestne príslušný súd zvolila Okresný súd Žilina, v obvode ktorého má žalobkyňa adresu trvalého pobytu. Hoci má spor občianskoprávnu povahu, nejedná sa o spor spotrebiteľský podľa § 290 CSP. Účelom sporu je snaha žalobkyne zabezpečiť si plnenie z cenného papiera (dlhopisu), nie zo zmluvy, ktorá by bola zmluvou spotrebiteľskou.

15. Vychádzajúc z uvedeného, Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v prejednávanom občianskoprávnom spore, ktorý nemá charakter sporu spotrebiteľského, je v zmysle § 13 a § 15 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 19 zákona o sídlach a obvodoch súdov, vecne a miestne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu Okresný súd Nitra, a to s ohľadom na skutočnosť, že žalovaná 1) je právnickou osobou so sídlom v obci Solčany, nachádzajúcej sa v územnom obvode okresu Topoľčany, ktorý spadá do obvodu Okresného súdu Nitra.

16. Nesúhlas Okresného súdu Nitra s postúpením veci Okresným súdom Žilina nie je dôvodný, keďže na konanie v danom občianskoprávnom spore je pre územný obvod okresu Topoľčany, v ktorom má žalovaný 1) adresu sídla, vecne a miestne príslušný Okresný súd Nitra.

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.